

Verkliga huvudmän i svenska bolag: Hur har kvinnors andel utvecklats?

Nikolay Angelov och Emma Cheng

Vad har vi undersökt?

I den här rapporten studerar vi hur andelen kvinnor som ägnar sig åt företagande i Sverige har utvecklats över tid. Vi analyserar även hur denna andel skiljer sig åt mellan olika branscher, företagsstorlek, ålder på företaget, ålder på företagaren och län i Sverige.

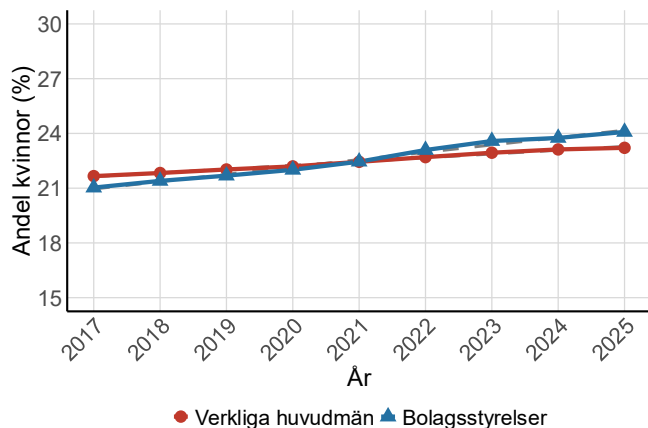
I analysen används unika individuppgifter från Bolagsverkets register över bolagens så kallade *verkliga huvudmän*, det vill säga de personer som ytterst äger eller kontrollerar ett onoterat bolag. Till skillnad från tidigare mått, som baseras på exempelvis inkomst från näringsverksamhet, styrelsearbete eller enkätdata, fångar registret faktiskt ägarskap och kontroll – och är dessutom heltäckande för alla onoterade bolag.

Resultat

Svag men kontinuerlig ökning

Andelen kvinnor bland verkliga huvudmän har ökat svagt från 21,7 procent år 2017 till 23,2 procent år 2025. Uppgången drivs inte av enstaka år utan återspeglar en stabil och gradvis förändring över tid.

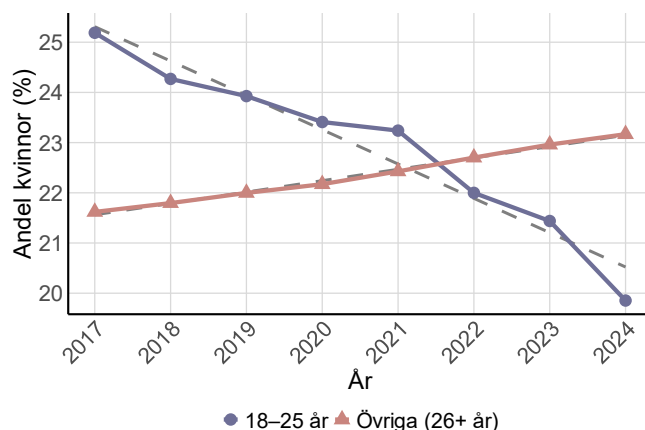
Andelen kvinnor bland verkliga huvudmän och i bolagsstyrelser i svenska bolag, 2017–2025.

Kraftig negativ trend i andelen kvinnor bland unga företagare

Minskningen på cirka 5,3 procentenheter, från 25,2 procent år 2017 till 19,9 procent år 2024, är betydande och motsvarar en relativ minskning på cirka 21,2 procent av den ursprungliga andelen.

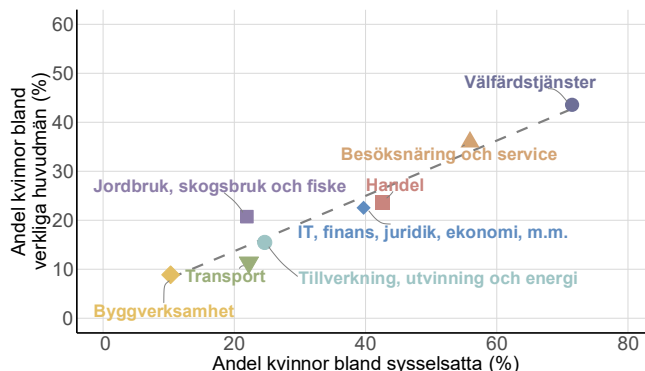
Andel kvinnor bland verkliga huvudmän på företag med unga verkliga huvudmän respektive övriga företag, 2017–2024.

Stora branschskillnader

Kvinnors ägande och kontroll av företag följer i hög grad mönstret för var kvinnor arbetar. Högst andelar finns inom välfärdstjänster, medan kvinnors representation är lägst inom byggverksamhet.

Sambandet mellan andelen kvinnor bland sysselsatta och bland verkliga huvudmän per bransch, 2017–2024.

Policyslutsatser

Välfärdssektorn är en nyckel för att få fart på kvinnors företagande

De betydande branschskillnaderna i kvinnors ägande och kontroll av bolag tyder på att detta är en nyckelfaktor för att också förstå hur vi kan få fler kvinnor att driva och äga bolag. Mot denna bakgrund är det oroande att företagandet på välfärdsområdet under lång tid har varit starkt ifrågasatt, såväl politiskt som i media. Hot om stopplagar, vinstbegränsningar och vinstförbud har skapat en osäkerhet kring förutsättningarna för företagande inom dessa branscher.

Den politiska risk som skapas när företagande inom välfärdssektorn ifrågasätts kan drabba kvinnor särskilt hårt eftersom kvinnor är överrepresenterade som företagare inom just dessa branscher. Forskningen visar också att kvinnor i genomsnitt är mindre benägna att utsätta sig för risk jämfört med män, vilket innebär att ökad osäkerhet om framtida villkor får en större avhållande effekt på kvinnors företagande.

Vår slutsats är att en politik som verkar för stabila och förutsägbara villkor för företagande inom välfärdssektorn är en politik som främjar kvinnors företagande. Omvänt kommer en politik som ifrågasätter och begränsar möjligheterna att driva företag på välfärdsområden att slå särskilt hårt mot kvinnor som vill ägna sig åt företagande.

Insatser som stärker unga kvinnors kompetens att driva företag

Samtidigt behövs insatser riktade mot unga kvinnor. I en tidigare studie har vi visat att upplevd kunskap och förmåga att driva företag är den enskilt viktigaste förklaringen till könsskillnader i företagande. Det behövs därför insatser som stärker unga kvinnors entreprenöriella kompetens och självförtroende. Ung Företagsamhet (UF) kan spela en nyckelroll i detta arbete. Utifrån detta perspektiv är det problematiskt att UF-genomslaget endast är cirka 5 procent inom utbildningar som är kopplade till gymnasiets vård- och omsorgsprogram, en utbildning som har tydlig koppling till välfärdssektorn som vi i denna rapport pekar ut som en nyckelbransch för kvinnors företagande. Att öka UF-genomslaget på vård- och omsorgsprogrammet är ett konkret sätt att få fler kvinnor som i framtiden driver företag i Sverige.

Läs mer och ta del av fler resultat
i rapporten, som du hittar här:

